

Oversigt over centrale bidrag til videngrundlaget for faget praktik.

Faglige udvælgelseskriterier

Praktikkens mål er at udvikle de studerendes praktisk pædagogiske og analytiske kompetence til at undersøge og udvikle sin egen og andres praksis.

I det første skema er praktikkens indhold beskrevet i kompetenceområder og kompetencemål med underliggende færdigheds- og vidensmål med en indbygget progression. Læreruddannelsens forskellige fag/moduler arbejder med didaktik, klasseledelse og relationsarbejde i en faglig sammenhæng. I praktikken reaktualiseres denne viden. Litteraturen her er eksempler på, hvad der kunne være relevant litteratur i denne progression.

I det efterfølgende skema har vi tematisk udvalgt litteratur, som kan kvalificere de studerendes dannelse og kompetenceudvikling i forhold til at agere i praksis, analysere og udvikle sig som en professionel lærer.

Praktikfaget	Nøgleord	Niveau I:	Niveau II	Niveau III
DIDAKTIK	Målsætte, planlægge, gennemføre, evaluere og udvikle undervisning.	Canger, T. og Kaas, L. Aa. (2016): <i>Praktikbogen</i> . Hans Reitzel, p 13 – 116 p. 239 – 290	Jensen, Elsebeth, red. (2015) <i>Didaktik</i> . (Praktikbog 1) Akademisk forlag	Brodersen, P. (red.) (2015): <i>Effektiv undervisning</i> . Hans Reitzel. Hedegaard-Sørensen, L. (2016): <i>Inkluderende elevplaner</i> . I Sten Larsen: <i>Pædagogik og lærerfaglighed</i> . Hans Reitzel
KLASSELEDELSE	Lede undervisning. Organisere og udvikle det faglige og sociale læringsmiljø.	Canger, T. og Kaas, L. Aa. (2016): <i>Praktikbogen</i> . Hans Reitzel, p 117 - 174	Løw, Ole red. (2015) <i>Klasseledelse</i> . (Praktikbog 2) Akademisk forlag	Plauborg, H. (2016): <i>Klasseledelse gentænkt</i> . Hans Reitzel.
RELATIONSARBEJDE	Indgå i og udvikle kontakt og relationer. Samarbejde med elever, forældre og andre	Canger, T. og Kaas, L. Aa. (2016): <i>Praktikbogen</i> . Hans Reitzel p. 175 – 238	Skibsted, Else, red.(2015) <i>Relationsarbejde</i> . (Praktikbog 3) Akademisk forlag	Haslebo, G. og Lund, G. E. (2015): <i>Relationsudvikling i skolen</i> . Dansk psykologisk Forlag

	ressourcepersoner	<p>Kvan (2017): Tema: Relationskompetence. Nr. 111</p> <p>Tordrup, R. Y. (2017): <i>Markante forældre. En bog om at håndtere forældre med store krav og stærke følelser.</i> Dansk psykologisk Forlag.</p>	<p>Klinge, L. (2017): <i>Lærerens relationskompetence. Kendetegn, Betingelser og Perspektiver.</i> Dafolo.</p>	<p>Petersen, K. B. (2015): <i>Perspektiver på inklusion.</i> DPU, CURSIV Nr. 17</p>
--	-------------------	--	--	---

Litteratur om områder med relevans for de studerendes dannelsesproces i netop praktikfaget. I selve praktikperioden arbejder de studerende både med deres egen og elevers lærings- og dannelsesproces. Praktikfaget er kendetegnet ved, at de studerende både agerer i et praksisfelt og i et uddannelsesrum, hvor følgende elementer er centrale:

At handle	For at kunne agere i en kompleks praksis - at planlægge, gennemføre og evaluere undervisning i konkrete og specifikke fag og på tværs – må man handle som en professionel lærer.	<ul style="list-style-type: none"> • Dale, Erling Lars (2003): <i>Pædagogik og professionalitet.</i> Forlaget Klim • Kristiansen, Marianne: Professionelt nærvær – om underviseres ubevidste kommunikation. I: Carsten Nejst Jensen (red.): <i>Om voksenundervisning.</i> Billesø & Baltzer, 2004.
At kommunikere	For at kunne samarbejde dialogisk med elever og andre aktører i og omkring praktik/praksis – herunder også forældre må man have en professionel kommunikation.	<ul style="list-style-type: none"> • Bjørndal, C. (2017): <i>Konstruktive hjælpesamtaler, mestringsfremmende perspektiver og redskaber i vejledning, rådgivning, mentoring og coaching.</i> Klim • Hermansen, Løw og Petersen (2013): <i>Kommunikation og samarbejde – i professionelle relationer.</i> Akademisk Forlag • Knudsen, Hanne (2010): <i>Har vi en aftale? Magt og ansvar i mødet mellem folkeskole og familie.</i> Nyt fra samfundsvidenskaberne • Nielsen, H. B. mfl. (2016): <i>Lærerens kommunikation. En studiebog til praktikken.</i> Samfundslitteratur. • Winther, H. (2012): <i>Det professionspersonlige. Om kroppen som klangbund i professionel kommunikation.</i> I Winther (red): <i>Kroppens sprog i professionel praksis.</i>

		Billesø og Baltzer.
At samarbejde	For at kunne fungere i praktikgruppen, med kolleger i team og ledelse i professionelle læringsfællesskaber må man kunne samarbejde professionelt.	<ul style="list-style-type: none"> • Albrechtsen, Thomas (2013): <i>Professionelle læringsfællesskaber, teamsamarbejde og undervisningsudvikling</i>. Dafolo. • Lauvås, P. og Handal, G. (2015): <i>Vejledning og Praksisteori</i>. Forlaget Klim • Løw, O. (2009): <i>Pædagogisk vejledning</i>. Akademisk Forlag • Skibsted, E. og Matthiesen, N. (2016): <i>Relationskompetencer i læreruddannelse og skole</i>. Dafolo
At iagttage	For at udvikle dømmekraft må man kunne iagttage professionelt med henblik på at forstå, hvordan erfaring, erfaringsviden og praksisteori udvikles.	<ul style="list-style-type: none"> • Bjørndal, C. (2013): <i>Det vurderende øje</i>. 2. udgave. Forlaget Klim. • Dewey, John (1934/2008): <i>Erfaring og opdragelse</i>. Hans Reitzels Forlag • Holm, Kruse og Rasmussen (2007): <i>Viden om uddannelse</i>. Hans Reitzels Forlag • Holm, C., Thingholm, H. B. (red.) (2017): <i>Evidens og dømmekraft. Når evidens møder den pædagogiske praksis</i>. Dafolo. • Nilssen, V. & Solheim, R. (2012). Å forstå kva elevane forstår. Om skrijving som bru mellom teori og praksis i lærarutdanninga. I S. Matre og G. Melbye (red.). <i>Å skrive seg inn i læreryrket</i> (s. 69-87). Trondheim: Akademika.
At reflektere	For at kunne se sammenhænge mellem praktisk handling (undervisning) og teoretisk kundskab fra uddannelsen, må man kunne reflektere over sammenhænge. Kunne tænke efter og tænke over egen og andres undervisning og praksisteori.	<ul style="list-style-type: none"> • Handal og Lauvås (2002): <i>På egne vilkår</i>. Forlaget Klim • Mogensen, Arne (2015) <i>Lektionsstudier i skolen. Kollegial sparring gennem fælles studier</i>. Dafolo. • Schön, Donald (2013): <i>Uddannelse af den reflekterende praktiker</i>. Forlaget Klim • Tiller, Tom: At forske i skolens hverdag I Brekke, Mary & Tiller, Tom (red.) (2014): <i>Læreren som forsker, Indføring i forskningsarbejde i skolen</i>. Forlaget Klim
At forandre	For at være en aktiv medspiller i forandringerne i skolen, må man kunne undre sig, udforske og samtidig	<ul style="list-style-type: none"> • Bayer, Plauborg og Vinter Andersen, (2007): <i>Aktionslæring, læring i og af praksis</i>. Hans Reitzels Forlag

	<p>have mod og kunne intervenere med henblik på nye handlinger.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Furu; E. M. (2014): Den lærerstuderende som aktionslærer i klasseværelset I M. Brekke og T. Tiller (red.) (2014): <i>Læreren som forsker, Indføring i forskningsarbejde i skolen.</i> Forlaget Klim
--	---	---

Litteratur om tværgående indsatsområder (*It og medier, Innovation og entreprenørskab, Faglig læsning og Inklusion og differentieret undervisning*) er indarbejdet ovenfor, så de indgår der hvor de hænger sammen med praktikfagets områder og indhold.

Øvrige vidensressourcer

(her angives øvrige vidensressourcer, som kan understøtte den løbende studieproces – videncentre, relevante tidsskrifter, webantologier etc)

<ul style="list-style-type: none"> • Brekke, M. og Tiller, T. (red) (2014): <i>Læreren som forsker. Indføring i forskningsarbejde i skolen.</i> Forlaget Klim. • Helmke, A. (2013): <i>Undervisningskvalitet og lærer-professionalitet.</i> Dafolo • Hattie, J. (2013): <i>Synlig læring – for lærere.</i> Dafolo • Højberg, B. (2015): <i>Læring i praktikken: Tilgange og metoder i pædagogstuderendes praktik.</i> Dafolo. • Meyer, H. (2005): <i>Hvad er god undervisning.</i> Gyldendal • Nilssen, V. (2018): <i>Praksislæreren.</i> 2. udgaven. Universitetsforlaget • Nordenbo m.fl. (2008): <u>Nordenbo, S.E., Larsen, M.S., Tiftikci, N., Wendt, R.E. & Østergaard, S. (2008): <i>Lærerkompetanser og elevers læring i barnehage og skole - Et systematisk review utført for Kunnskapsdepartementet, Oslo.</i> København: Dansk Clearinghouse for Uddannelsesforskning.</u> • Rasmussen, M. (2014): <i>Læring og vejledning i praksis.</i> Akademisk. • Søndergaard, Dorte Marie mfl. (2014): <i>Ro og Klasseledelse i folkeskolen – Rapport fra ekspertgruppen om ro og klasseledelse.</i> Undervisningsministeriet
--